

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorok, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, ali v Mariboru s posiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. — Za oznanila se plačuje od navadne četristopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se trikrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220. Opravništvo, na ktero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila; t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

Hrvatski sabor — Je razpuščen!

Iz Zagreba nam telegrafira osoben prijatelj, hrvatski poslanec tako-le: „Sabor razpušten, ogorčenje (razdraženje) ne opisivo!“

S temi kratkimi besedami se naznanja zopet dogodek, ki dela važen zasek v dobo slovanske borbe za pravico v naši monarhiji.

Imeli smo priliko muditi se poslednje dni v Zagrebu in na mestu podučiti se o upanjih in stanji stvari v odločilnih krogih hrvatske narodne stranke. Videli in slišali smo, da kaj tacega, kar nam telegram poroča, ni nihče pričakoval, nihče slutil. Iz spodaj natisnenega našega zagrebškega dopisa je tudi razvidno, da je mišljenje in računanje bilo protivno.

Magjari in magjarski državniki so torej Hrvate zopet nesramno prevarili, perfidno zavratno z zastopniki hrvatskega naroda ravnali.

Kakor so Magjari zavratno in po lisičje strmoglavili Hohenwarta in nas cisajtanske Slovane, ko smo bili blizu cilja, tako so zdaj vabili hrvatsko narodno stranko k sebi. Hrvatski narodni možje, misleči da imajo govor kot poštenjaki s poštenjaki, so otvoreno roko podali v ponujano roko. Ali Magjar je imel nož za hrbotom, prijazna beseda je bila beseda hinaveca in licumerca, Hrvatje zdaj vidijo, da je „magjarica fides nulla fides.“

In prav je, da je to spoznanje zopet prišlo. Hrvatski narod bode spregledal, da azijatski Magjar ne išče v Hrvatu brata nego slugo in sužnja, da neče pri enem stolu sedeti s „Slavom“ nego s „sklavom“, — da se torej naj prereže mizni pret med njima, da slovanskemu Hrvatu evete bodočnost samo v eni „uniji“ t. j. v uniji z drugimi Slovani, za vsako ceno.

In tako se pričenja pri naših jugoslovenskih bratih nova doba boja in odpora. Želimo in preverjeni smo, da se bode narod krepko držal, da bode verno stal za svoje vrle dozdanje poslance, da si bode za izgled jemal tudi nas Slovence in odgovoril pri izborih vladu kakor smo mi, 1000 let tlačeni Slovenci na Kranjskem svoji vlasti odgovorili pri zadnjih volitvah.

I u to ime bog pomozi! Zopetna zmaga hrvatske narodne stranke je tudi naša zmaga in zmaga pravde nad tirani Slovanstva.

Ob godu novega nemškega cesarstva.

18. t. m. bilo leto dni, kar se je dal Pruski kralj izklicati za nemškega cesarja, in tako ponovil veliko državo nemško, ki je v srednjem veku več ali menj gospodovala po celi Evropi.

Vendar dan denes ima nova nemška država novo lice, in je našla tudi Evropo z novim liceom. Zdi se nam primerno, denes ponovitev novega nemškega cesarstva z našega stališča posvetiti.

Staro rimsко-nemško cesarstvo je bilo nekako posvetno pokroviteljstvo katoliškega glavarja v Rimu in nasproti. Dan denes je Nemčija katolicizmu odpadla, in se postavila v ostro nasprotje z Rimom v vnujem in notranjem razvijanju, in novo nemško cesarstvo poudarja samo nemštvu in nemško narodno zedinjenje.

Nemci so se že od 1. 1848 ozirali bolj na Prusijo nego na Avstrijo, in Prusija zavedna si

naloge, vse Nemce v eno državo zediniti, je na to že delala, od kar jo je veliki Fric povzdignil v velemč.

Prva stopinja do zedinjenja Nemčije je bila — in mi smo še pomagali — 1. 1864 Holsteinska vojska, dve leti pozneje je Prusija Avstrijo že potisnola iz Nemčije, vendar je Avstriji še ostal upna južne Nemčije; 18. januarja 1871 pa je novo nemško cesarstvo Avstrijo izključilo popolnoma iz Nemčije rekši: nemško cesarstvo sega do avstrijskih mej.

Izklicanje novega nemškega cesarstva dednega v pruski vladarski hiši je velika zgodovinska zgodba v razvijanju evropske zgodovine, morda tolike imenitnosti, kolike je bilo pred tisočleti izklicanje rimske-nemškega cesarstva, posebno ker se je sedaj z izklicanjem nemškega cesarstva izvršilo tudi zedinjenje Italije in je s tem dobila politika nekako dejansko narodno stalo, ali pa nekako narodno majalo.

Ono naravno moč, ki je Italijane v veliko narodno državo zedinila in novo nemško cesarstvo ustvarila, tudi Slovani v sebi čutijo in pangermanizem je rodil panslavizem, ki se pred njim trese vsa Evropa, najbolj pa Avstrija in Turčija.

Jasno je, da je narodna ideja živa moč, in da se je z zedinjeno Italijo in ponovljenjem nemškega cesarstva še bolj oživila, pa tudi pri Slovanih se je oživila in okreplila. Da se turški Slovani rešijo turškega jarma, da dobijo avstrijski Slovani svoje pravice, to je še samo vprašanje časa.

Države brez oživljajoče ideje hirajo in propadejo, nove zdrave ideje pa dajo moč, zdravje in življenje. S tem je ob enem tudi izrečeno, da novo nemško cesarstvo, ako bo hotelo državljanke kreposti na vse strani vršiti, utegne vedno bolj in bolj cesti v omiki in moči, posebno če bo narodno idejo, ki jo rabi za se, spoštovalo tudi proti drugim narodom in državam.

Pa posebno na Avstrijo ima novo nemško cesarstvo neznansko velik upliv. Pred so bili naši avstrijski cesarji nemški cesarji, habsbuške vlade so bile in so se vedle kot prva nemška moč, in so vse storile, da bi povečale in poslovile nemški živelj in nemško moč — a na opak zatirale, kar je bilo Nemštvu nasprotno ali na poti. Ta misel je avstrijsko vlogo navdajala še do leta 1871. Šmerlingova ustava je poveličanje Nemštva, Holsteinska vojska je bramba Nemštva, avstrijsko-pruska vojska je borba za vodstvo v Nemčiji, zanimalo česke krone in zatiranje slovanske ravno-pravnosti kaj je druga nego borba za Nemštvu?

Toda že tri tedne po ustanovljenji novega nemškega cesarstva je avstrijska vlast proglašila: 1. Avstrijsko politiko (Hohenwart); tedaj je še le nemško politiko na klin obesila. 2. Obljubila popraviti volilni red, tedaj Šmerlingove volilnerede priznala kot krivične in nemško-pristranske. 3. Obljubila izvršiti dejansko ravno-pravnost, tedaj izpovedala, da so se prej Slovani tlačili. To so pa bile poglavitev priprave za avstrijski federalizem.

Nemško cesarstvo pa je upliv imelo tudi na avstrijske Nemce in sicer na dvojui način. Velik-Nemci so si začeli žleti in zahtevati ožjo zvezo avstrijskih Nemcev z novim nemškim cesarstvom misleči, da one dežele, ki so stale pod nemško zvezo, sedaj imajo priti pod nemško cesarstvo, in so računili pri svojih namerah na prusko pomoč.

Od druge strani pa je Slovanom v Avstriji

prišla od Nemcev samih tudi izdatna pomoč, kajti okreplila se je nemška katoliška stranka, ki želi Avstrijo ohraniti kot samostalno, iz posameznih dežel zvezano, po večini prebivalcev katoliško državo in neče, da bi avstrijski cesar postal vazal nekatoliškega prusko-cesarstva.

In tako je utegnilo biti novo nemško cesarstvo notrajnemu razvijanju Avstrije v prid. Hohenwartovo ministerstvo je imelo že nad 2/3 zastopa za poravnjanje vseh avstrijskih političnih in narodnih strank in sicer še po Šmerlingovem volilnem redu, katoliško-konservativni Nemci in Slovani so se tako rekoč že poravnali in spravo dognali. Nespravljeni so bili samo zastopniki kakih 4 milijonov ljudi po nemških mestih.

Ali Hohenwart je padel za zdaj, podrl ga je pruski upliv, ali očitno je, da stranke zato ne bodo mirovale, dokler ne premaga ena ali druga. Če sme prusko-nemška stranka upati nemškega pliva, onda se bodo narodi slovanskega plemena v svoji narodni zavesti še bolj izbudili, zedinjenje Nemcev čez avstrijsko mejo kliče Slovane v zedinjenje z Rusijo, da si različnost plemen še politično zedinjenje ovira, kar je najbolj Avstriji v prid.

Zato smatramo nemško cesarstvo v dozdanji velikosti kot novo krepilo narodne in avstrijsko-federalistične ideje. Dejanska izvedljivost federalizma za enotno državo in svobodno ustavo pa je itak v Ameriki, na Švicarskem, sedaj celo na Nemškem, in po imenitnih osnovnih člankih zadnjega zbora tudi za Avstrijo dokazana.

V narodni ideji pa je tudi velika nevarnost če se ji vlada upira, potem je Avstrija samo toriše v prepir za nemško cesarstvo in Rusijo.

Dopisi.

Iz Ljubljane, 17. jan. [Izv. dop.] Kadar je o novem letu že ukoreninjena navada, izdajajo društva letopise in imenike udov. Naj iztacega gradiva podam slovenskim statistikom in sploh vsacemu, kogar zanima, nekoliko drobnjave. Čitalnica ljubljanska šteje začetkom t. l. 312 domačih in 31 vnanjih udov. Vsi dohodki znašajo na leto 5041 gold. 64 kr., stroški pa 4905 gold. 84 kr, tedaj preostaja imetka 135 gold. 80 kr. Pri tem znesku se pa še ni računal inventar, ki iznaša 1900 gold. Stevilo udov je v primeri k prejšnjemu letu narastlo, dasi je četvorico udov pokosila smrt. Časopisov je imela čitalnica v preteklem letu 49, namreč 26 političnih, 23 pa po dučnih in zabavnih, izmed katerih jih je 25 v slovenskih jezikih pisanih. V primeri s čitalnico ima nemški kazino 5 časopisov in 12 udov manj, dasiravno sem bil tako osupen, ko najdem v kazinskem imeniku tudi narodnjake. Malo jih je sicer, pa vsi so odlični in bolje bi bilo, da jih ondi ni. Stevilo stalnih udov se je pri kazini zopet zmanjšalo, prejšnje leto za 10, sedaj pa zopet za 7, le število nestalnih udov, to je c. kr. častnikov je narastlo, katerih je v istini za celo kasarno, namreč mnogo nad sto. Lehko se računi, da so 3/4 kazinskih udov ali c. kr. uradniki ali pa c. kr. častniki, katerih slednjih v čitalnici ni duha ni sluha. Iz imenika samega se vidi, katero društvo je na boljih nogah, kazino ali čitalnica. Med tem, ko kazina jako malo stalnih udov šteje, kajti c. kr.

možje so od danes do jutri, jih ima čitalnica ogromno večino in kar je tako velike važnosti, ni se jej treba opirati na sablje in bajonete, ampak na narod sam. Upajmo, da se konec leta in sedanje število kazinskih udev (vsaj za navejena narodna imena) zmanjša, čitalnica pa se pomnoži!

Pri tej priliki naj omenim še nekaj drugega, kar me je tako nemilo dirnulo. V tukajšnjem Alojzjeviči se bo za kapelico napravil nov altar. Delo podobarsko in kiparsko je naročeno pričnano spremnima umetnikoma, 'altar sam namreč izdeluje dobroznani gosp. Vurnik v Radoljci, ki je pa gosp. Zajc v Ljubljani. To bi bilo tedaj vse v redu. Pa podobo za altar, predstavljačo Kristusa na križi, hoté naročiti pri dunajskem slikarju Plank-u, kakor bi ne imeli izvrstnega domaćina Franke-a v Benetkah, kateri bode sliko gotovo tako dobro naredil, kakor Plank. Kam pridemo, če ne bomo podpirali lastnih talentov in umetnikov, ali jih bode mar Nemec? Pričakujemo od gospodov, katerim gre v tej zadevi odločilna beseda, da, ako je še čas, to reč inače ukrenejo ter ne posnemajo voditeljstva naše hranilnice, ktero je celo kovaška, ključarska in mizarska dela za novo realko na Dunaji naročilo. Utegnil bi sicer kdo reči, ka je to reklama za Franke-a. Odgovarjam: Da, reklama, v istini reklama, ktere je Franke tudi vreden, kajti vsi ljubljanski slikarji drage volje priznavajo, da jih je Franke že davno prekosil, in vsak, kdor je videl njegova dela, bode temu pritrjeval. Franke se je edino le umetnosti posvetil, treba tedaj, da ga narod podpira, kajti njegova nadarjenost je tolika, da se bomo njegovim imenom še ponašali. —

Iz Ljutomerske okolice. 16. jan. [Izv. dop.] Te dni je razposlal tukajšnji notar g. Höchtl vsem županijam ljutomerskega okraja naznalo, ktero v neizmerno pokvarjenem jeziku razлага ljudstvu postavne določbe notariatskega reda. Mi smo že poprej vedeli, da naš notar gosp. Höchtl slovenskega jezika ni zmožen, da po takem svoje službe zvesto opravljati ne more, to pa, kar zdaj vidimo, presega vse, kar nam domišlja ne-rodne predstavljanje more. — Pomen notarskih pisem je res važen, dobroljivo delujejo tam, kjer so v čistem razumljivem jeziku, v njih načrtani pravi nameni strank. K temu pa je potrebno, da stranka popolnoma umé svojega notarja, in on njo, dalje da je notar zmožen, način mišljenja strank razumeti, in njim v težkem izraževanju, ako je potrebno, tudi na pomoč priteči, vse postavno in ob enem mislim strank primerno na papir postaviti. Temu gosp. notar Höchtl ni kos, in vendar opravlja službo bilježnika v takem kraji, kjer težko 2% ljudstva nemški razume. Ali bode nam po takem kaj koristila še tako dobra notarijatska postava? Ali je morebiti vsled tega ljudstvu zameriti, da proti temu toži? To je res žalostno, da za Slovence mora vse prav biti. Notarijatska postava terja, da se imajo vsa pisma pri notarju delati, ali ne zahteva, da bi se ravno vse pri enem moralo opravljati. V Ormožu delajo se notarijatska pisma v razumljivem slovenskem jeziku, a v Ljutomeru pa v nemškem, in včasi v pokvarjenem slovenskem; v Ormožu se pravni nazori slovenskega ljudstva bistré in razširjajo, v Ljutomerski notarijatski pisalnici se ljudsko prepričanje žali in rodoljubi napadajo. Preudariti gre toraj, ali ne kaže, da bi si nekoliko truda prizadigli, in bi si dali prebivable ljutomerskega okraja pisma za svoj denar tam narejati, kjer se delajo umljivo in se čuti ljudstva ne žalijo.

Od Drave. 17. jan. [Izv. dop.] (Perfidnost nemških ustavovercev) je res včasi tako velika, da človek ne ve, ali bi se jezil ali smiral vsej tej nesramnosti „Tagespost“ pripoveduje, da je okr. zastop v Weiz-ni, kteri je nek po večini klerikalni, okrajne odstotke naložil na direktne davke, ktem je prišel tudi vojskino priklado. „Tagespost“ v sveti jezi upije, da je tako postopanje perfidno, ker skriva ljudstvu, koliko ima v resnici priklade plačati, in da okr. zastop s tem nevednemu ljudstvu oči zbrisne. — Če je

tako ravnanje res perfidno in sleparsko, kako se pa more potem imenovati sklep večine štirskega deželnega zbora, kteri je prvi dal eksemplar tej tako zvani perfidnosti Weiz'iskega okr. zastopa. Do letos so se deželne priklade nalagale na direktne davke, ktem nikoli tretjinska vojskina priklada ni bila prišteta. Za letos bi se deželna priklada zarad nenavadnih deželnih stroškov morala povisati od 35 na 46%, torej za 11 krajev. od golddinarja in bi bila potem za 6% višja, kakor na Kranjskem. Da bi se pa ne moglo reči, da bogato Štajersko ima višje procente od Kranjske, se je sklenilo, da se priklada ima naložiti tudi na tretjinsko priklado in potem seveda je za l. 1872 le 32 $\frac{1}{3}$ % deželne priklade, ktera v resnici znaša 46%. Zakaj se ustavoverna „Tagespost“ ni tačas oglasila in to dejanje ni imenovala z tistimi priimki, ktere zdaj nadevija Weiz-iskemu okr. zastopu, ki se je ravnal po izgledu deželnega zbora? Quod licet Jovi, non licet bovi.

Iz Kanala. 15. t. m. [Izv. dop.] Po dolgem počitku se je tudi tukajšnja čitalnica zdramila z „Besedo“ ki jo je napravila v nedeljo 14. t. m. Veliko ljudstva se je udeležilo in dvorana je bila tako natlačena, da jim ni bilo mogoče se generiti, dokler ni „Beseda“ popolnoma se končala. Tukajšnji pevski zbor pod vodstvom gosp. Ivana Šireca se je tudi prav vrlo obnesel. Prva deklamacija „Novo leto“ je bila za poslušalce nekaj popolnem nepričakovanega. Komaj osemletna Alvierka Černigoj-eva je ta dan prvič na oder prav z izvrstnim uspehom stopila. Dalje je pesem „Zgubljeni sin“ deklamoval prav ginljivo gospod Evgenij žl. Furlani. Veselo igro „Zakonske nadlage“ so pod vodstvom omenjenega gosp. E. žl. Furlani-a tukajšnji gospodje in gospodičine, ki so naloge samo iz rodoljubnosti prevzeli, izvršili prav izvrstno. Po končani igri je bila tombola, in potem skupna večerja, pri kateri so se brez nehanja vrstile lepe slovenske pesmi, zdravice in napitnice. Ples je končal še le pozno v jutro veselico. x.

Iz Zagreba. 18. januarja. [Izv. dop.] Od septembra in decembra 1870, ko so hrvatski rodoljubi s slovenskimi najprej v Sisku potem v Ljubljani pred vsem svetom naglasili edinstvo našega in hrvatskega plemena in željo ter voljo izrekli, da se ti politično zedinijo, in od maja meseca lanskega leta, ko so naši jugoslovanski bratje v slavni borbi proti magjarstvu na voliščih prve zmage obhajali, — javljalo se je v vseh narodnih krogih po Sloveniji veliko in živo zanimanje za vse dogodjaje, vse korake, ki so se godili na Hrvatskem. In gotovo z istim interesom gleda denes vse Slovenstvo v Zagreb kjer se je po dolgih zpletkah in protivnih ovirah 15. t. m. odprl sabor našega Pijemonta, kraljevine Hrvatske. Zdanji sabor ima tem večjo veljavno in važnost, ker bode pozvan reševati staro zamotano razmerje med Magjari in Hrvati.

Brali ste zadnje dni po vseh novinah, posebno nemških, neizmerno mnogo o dogovarjanjih hrvatskih zaupnih mož, z magjarskimi državniki. Tudi iz Zagreba so bili različni dopisi in telegrami, kombinacije in ugibovanja. Po najboljih virih podučen, morem zagotoviti, da so po večini brez temelja, kar se mnogim na prvi pogled vidi, ker eden oporoka, kar drugi trdi. To je gotovo, da konferencije na Dunaji niso bile brez vspeha. Veljavni možje so mi zatrjevali, da je upanje, ka se pomirjenje doseže, in to, da se je sabor sesel, ne pa razpuščen bil, kakor so magjaroni z vso silo hoteli imeti, je znamenje, da dozdaj stvari dobro gredo svojo pot.

To pa je samo ob sebi razumno, da nasprotno zaupanje obeh razpravljajočih strank ne more biti srčno. Hrvati so bili že tolikokrat prevarani, in njih voditelji so toliko izkušeni možje, da morajo biti na oprezovanju. Ravno tako si zdanjo vlado, magjaronstvo in magjarsko časopisje vse prizadevajo seme nezaupanja tudi v magjarskih merodajnih krogih zasejati.

Da pravega zaupanja ni, to se je videlo tudi iz tega, da niso poslanci niti povabil dobili na

sabor priti, niti niso pred ta večer vedeli, kdo bode prav za prav sabor odprli ali ban (ki ni inštaliran,) ali pa posebni komisar. Ravno tako niti v vladnih krogih niso vedeli kak bode reskript. Ko je bil pa reskript, ki samo „sabor otvor“ in „kraljevsko naklonost“ saboru naznani, bran, bilo je začudenje prvi hip splošno, kmalu pa se je v poslanskih krogih vest raznesla, da pride predsedniku konstituiranega sabora nov reskript.

Navada je bila v prejšnjih časih, da so hrvatski zastopniki naperjeni in nakičeni v narodni magnatovski obleki s sabljo in kalpakom prišli na „otvorenje sabora“. Letos je prišla vsa narodna večina v prvič demokratično v prostih suknjah k odpretnju. Samo nekoliko magjaronov (Maljevac, Sv. Kuševič Pogledič, itd.) so bili v magnatovskem odelu. Navada je tudi bila prej, da so zbrani narodni zastopniki izbrali veliko deputacijo, ktera je šla po bana, da je sabor odprl. Letos narodnjaki niso hoteli iti, temuč na Mrazovičev predlog je bilo to prosto prepuščeno kraljevskim činovnikom, ki so v saboru, in višjim cerkvenim dostenjnikom. Od narodne stranke se ni nihče te deputacije udeležil. — Ko je ban prišel, bilo je precej tiho. Ne vem ali se je tresel od jeze ali od straha, a tresel je gospod Bedekovič kakor šiba na vodi ko je bral kratki reskript; bil je pa Zagrebu bon-mot, da je reskript zato tako kratek, ker bi daljega ban niti prebrati ne bil mogel. Prebravši pobegnil je iz zbornice; in voljen je bil kot najstarši deputirec škof Kralj za starostnega predsednika. Je to čestitljiv starček, poštenje se mu bere na lieu in veselje je videti moža, vedno narodu zvesto ostalega in še na robu groba delujočega za narod.

Razume se samo ob sebi, da se Rauch ni v sabor prikazal; tudi zagrebškega nadškofa Mihajloviča ni in pravijo, da ga ne bode.

V petek mislio, da se bode sabor konstituiral. (Kako se je konstituiral — to pove naš prvi članek. Uredništvo.)

Politični razgled.

O najvažnejšem dogodku v notranji politiki naše monarhije govorimo na čelu listu. Pred končanim uredovanjem nam je iz Zagreba došel še drug telegram, ki se glasi: „Sabor je denes razpuščen. Razlog razpuščenja je izjava naših poslancev od 20. septembra lanskega leta. Dogovori so razbiti.“

Dunajski državni zbor se od svojega velega dela, adrese, oddihava. Gospodarji njegovi so še vedno Poljaki. Po poljskih časopisih soditi ni nemogoče, da se Poljaki ne bodo pogoditi mogli z ustavoverci. Vendar dozdaj kupčujejo še dalje, in se ne brigajo za to, da ves razumen svet posebno vse slovansko občinstvo obsoja njih bratomorno ravnanje.

Kar smo poročali o novem finančnem ministru, je resnica. Cesarsko lastnoročno pismo je imenovalo barona de Pretis za cisajtanskega, barona Holzgethana za vklupnega ministra finančne.

V Pragi se razveseljuje državna oblast z vednimi konfiskacijami opozicionalnih organov in vsak dan nam kteri praških listov izostane.

Imeniten zaobračaj se opazuje v poljskih novinah. Ker ustavoverci Poljakom vedno samo obetajo tu jim nič ne dajo, ali pa dati obetajo za nemogoče plačilo, začeli so se tudi ustavovercem najbolj prijazni avstrijsko-poljski časopisi obračati od Nemcev in se potegujejo za pomirjenje med Poljaki in Rusi. En list celo odločno piše za zedinjenje vseh Poljakov pod russkim pokroviteljstvom. — Tako spravlja nemško ustavoverstvo, ktero neče nikomur ko sebi svobodo dati, narode ob patriotizem.

Pruski cesar je odpustil mnogo napadenega ministra za uk in bogočastje Mühlherja, ki je bil deset let minister. Nemeji so ga napadali, ker jim je bil premalo „liberalen“ to je, v šoli in cerkvi verstvo podpiral. Zdaj kamenje lučajo na njega, češ da je podpiral — Slovanstvo v

Poznanjskem! Torej bode njegov naslednik imel analog zatrepi Poljake v Poznanjskem in ubiti katolicizem v novem nemškem cesarstvu.

Bismark spisuje v najnovejšem času diplomatična pisma na one vlade, ktere mu v jeziku svojih ljudstev dopisujejo, v nemškem, ne več v francoskem jeziku. To se godi posebno v pismih na vlado severno-amerikanskih zedinjenih držav, na angleško, italijansko in špansko vlado; te namreč pišejo vse note v jeziku svojih narodov.

Razne stvari.

* (Okrajni zastop v Šmarji) je imel 17. t. m. občni zbor, kteri je enoglasno izvolil za načelnika gosp. Fr. Skaza. Dozdajnemu načelniku g. dr. J. Vošnjaku, ki se je zarad svojega presejanja v Ljubljano odpovedal je okr. zastop izreklo svojo srčno zahvalo za njegovo neutrudljivo delovanje. Končno je sklenil sistemizirati mesto okrajnega tajnika.

* ("Zora"). Da vprašanjem naročnikov "Zore" ustrezemo naznanjam, da se druga številka tega lepozanskega lista še le 24. t. m. more razposlati. Zarad velikega mraza zadnjih tednih papirne fabrike niso mogle delati, in tako nismo bili v tiskarnico ob pravem času naročenega papirja dobili, kakor je tudi preobilni posel v tiskarnici tisk zadržal. Kasneje številke izidò redno.

* (Odgovornemu uredniku "Slovenskega Naroda") je bilo 18. t. m. dostavljeno pismo c. kr. okrožne kot tiskovne sodnije v Celji, v katerem se naznanja, da se tožba planinskega pristava "slavnega" nemškutarja Deva proti "Sl. Narodu" ustavi, ker Dev ni ob pravem času tožbe vložil. Pravi jurist to!

* (Nameščenje.) Na mariborski c. kr. višji realki izprazneno profesorsko službo je dobil gosp. Ferdinand Schnabl, profesor na grško-orientalni realki v Černovici.

* (Čitalnica v Sevnici) ima v nedeljo dne 21. t. m. ob 7ih zvečer letni zbor, pri katerem se bode volili nov odbor in določevalo v večstranih društvenih zadevah ter se uljedno vabijo vsi domači in vnenji udje v to skupščino.

* (Most čez Dravo) pri spodnjem Dravbregu je srež razdrl. Vozovi se po brodu čez reko prevažajo.

* (Peško društvo v Krškem) je napravilo 14. t. m. veselico z zanimivim programom, katerega vse točke, je ne samo iz Krškega, temveč iz vseh krajev v bližini nazoče mnogoštevilno občinstvo z veliko pohvalo sprejelo. 4. svečana boda društvo napravilo besedo v čast Vodniku.

* (Predil ali Loka-Razdrto?) Sedaj se v novinah bere mnogo o tem, kod bi bilo boljše

napraviti železnico iz Gorenjskega in Koroškega do jadranskega morja in se velika večina novinskih glasov poteguje za črto Loka-Razdrto, katera ne bi toliko stala in en vojaški list tudi kaže, da je strategično črta Loka-Razdrto jako imenitna, Predilska železnica pa ne obeta strategičnih koristi in bi bila dražja.

* (V Letuši,) v gornji Savinjski dolini na Stajerskem je pri posestniku gosp. Stieglitzu tat mislil v shrambo steti. Hlapac ga včuje in gre naganjat, pa tat ga s polenom po glavi mahne tako, da je zvesti služabnik se zgrndlil in še le drugo jutro se zavedel.

* (Klasično.) V Erfurtu je justitiarius Richter svoje nasprotovanje proti povišanju penzionizirane vdove motiviral uradno takole: "Po-misliti se mora, da bode povišanje penzionizirane življenje vdov zanesledek imelo." (Schulzg.)

* (Pomoček proti kontagijam) ali okužljivim snovom je po nauku prof. Kletzinskega na Dunaji, kos suhega joda. Kos joda, 1 lot težek, je za celi mesec dosti, da čisti zrak v izbi. Samo treba ga je na tak prostor dati, da ga otroci ne dosežejo in je sploh previdnost potrebna.

* (Kamno olje) nafta, se je po neprevidnosti dveh delavcev v Galiciji v jami, iz ktere ga dobivajo, užgal. Razgnalo je poslopje, ki je stalo nad jamo in nekoliko ljudi v nesrečo spravilo. Ona dva delavca sta se vsa opekla, pa vendar še živa ostala.

* (Kurjenje železniških vozov) poskuša zdaj s srečnim uspehom cesarja Ferdinanda severna železnica s plinom. Na oderberški črti se vozita dva vlaka s kurjenimi vozovi. Topote se lahko doseže 20 gradov, pa lahko se kuri do te meje na vsak grad.

* (Izginil) je vrtnar Strovške graščine v Celjskem okraji. Mislijo, da je v Gomilski, sedanji vasi, preveč pil in na poti domu, kamor se čež brv gre, v vodo padel in utonil.

* (Dva Kranjca,) ki sta delala na železnici blizu Karlovega, sta "štimala" oba eno dekle. Po nesreči se snideta na starega leta dan v gostinvici, se stepeta in eden zabode svojemu sovražniku nož v trebuh, tako da je nesrečnik pri priči umrl. Morilca so pa zaprli.

* (Velikansko podvzetje), vredno sedanjega stoletja, ktero je Sueško zemsko ožino prekopalo in Mont-Cenis prevrhalo, se zopet namrava. Napravili bodo namreč brod čez tako imenovani "Canal la Manche" med evropskim kontinentom in južnoizhodnim koncem Anglike. Ta brod bodo sopuh gonil in se bodo na njem celi železniški vlaki v 4 minutah prevažali.

Jožef Potatski, trgovec v Gorici, (20—1)

pripoča svojo **zalogo nürnbergskega in galanterijskega blaga**, kakor tudi drobnine in trakov, otroških igrač vsake vrste, parfumerij in dobro sortirano zalogo za darove pripravnih reči, storjena oblačila za gospode iz prve privilegirane fabrike v Avstriji, da je svojo znano zalogo reči za vrt, setev, semena po najnižje stavljenih cenah.

Jaz Viljelmina Rix

tukaj javno izrekam, da sem kot udova ranj. dra. A. Rix že osem let edina in sama izdelovalka prave in nepokvarjene originalne paste **Pompadour**, ker le jaz poznam skrivnost pripravljanja. S tem torej naznanjam, da se odsehmal omenjena pasta Pompadour ne popačena dobiva le v mojem stanovanju na Dunaji, Leopoldstadt, grosse Mohren-gasse 14, 1 Stiege Thür 62; svarim, naj se nikjer drugje ne kupuje, ker zdaj nimam ni depota ni filiale in

Prava
Pasta
Pompadour.

Ko bi ne imela za-
želenega vspeha,
bode se denar brez
ovir nazaj poslal.

Pošilja se po pov-
zemi (Nachnahme).

Zahvalna pisma se ne razglašajo.

sem vse depote razpustila
zaradi ponarejanja. Moja
prava pasta Pompadour, tudi
čarobna pasta imenovana,
nikdar ne ostane brez
vspeha, ki je vzvišen nad
vsako pričakovanje edino
garantovano sredstvo
za hitro in nezmotljivo od-
pravljanje vseh mozoljev na
obravi, sajevev, peg, šinj
in ogorcev. Garancija je tako
gotova, da se denar **retour**
pošlje, ko bi vspehi izostali.
Piskere te izvrstne paste s
podukom 1 gld. 50 kr. a. v.
(19—15)

Poslano.

Gospodu Matiji Gerberju, bukvovezu v Ljubljani.

Ker je jako težko, meni celo nemogoče dobiti v roke zapisnik ljubljanskih volitev, Vam še le denes odgovarjam na Vaše "Poslano" v št. 151 "Slov. Naroda." Da Vi liberalnih kandidatov niste volili, je res, ravno tako res je pa tudi, da Vi sploh nikogar volili niste, tedaj tudi naših kandidatov ne. Po znanem pravilu: "Kdor ni z nami, je zoper nas", se narod v nobenem slučaju na Vas zanašati ne more, dasi izključivo le z narodnjaki tržite in ste vrh tega odbornik katoliškega društva.

Kolika je tedaj vrednost Vaše značajnosti v narodnem oziru, prepričam sodbi občinstva.

V Ljubljani 15. januarja 1872.

Ljubljanski dopisnik

Dunajska borsa 19. januarja.

Enotni drž. dolg v bankoveih	63 gld. 10 kr.
1860 drž. posojilo	109 " — "
Akcije narodne banke	8 " 83 "
London	115 " 20 "
Srebro	113 " 75 "
C. k. cekini	5 " 47 "
Napol.	9 " 14 "

Listnica uredništva. Oddelek listka "Vinogradnica" ki je bil v zadnji številki tiskan, prišel je v list v odsočnosti glavnega urednika ko je bil na Hrvatskem. Ker je mnogim neugoden, nadaljevanje sistiramo. — Gospodoma J. R. Kumerer in J. Moser v Ptiju: Mi vas ne poznamo in vaših imen zastonj isčemo v našem listu. Sicer pa vas domišljamo, da poiščete in preberete znano fabulo o volku, ki je sam prišel praviti, da ni teleta jedel. Razume se da je Vaš dopis dobil v papirnem košu svoje mesto.

Tej številki je priložen "vabilo k naročbi" na Janko Pajka "Izbrane spise".

Naznanilo.

P. T. občinstvu s tem preudano naznanjam, da sem s 1. t. m.

trgovino s specerijami na drobno

od gospoda **F. Kollettinga** tukaj prevzel in da jo na svoj račun naprej vodim.

S prošnjo, me s prav obilimi naročili počestiti, družim ob enem zagotovilo, da se budem trudil z največjo skrbljivostjo in realnim vedenjem v meno stavljeni zaupanje opravičevati.

Z visokim spoštovanjem

(20—1)

M. Moric.

Epileptični krč

(božjast)

zdravi pismeno z zdravilom, ki je že več ko sto ljudem pomagalo

A. Witt,

Linden-Strasse 18, Berlin.

!! Vinogradnikom na znanje !!

Pri zadnji svetovni razstavi v Parizu je bila med veliko množino različnih razstavljenih **vinskih stiskavnic** ona **Ko-lenične sisteme** (Kniebelbressle) za najizvrstnejšo spoznana.

Heinrich Marth na Dunaju

ijdeluje take stiskavnice najsolidnejše. On jih je že veliko število v različne vinske dežele razposlal, in povsod jih zarad velike ročnosti, pripravnosti in trdnosti jako hvalijo.

Ker se je zgoraj omenjeni tovarnik namenil, svojo tovarno povečati, razprodaja zgotovljene stiskavnice do poletja t. l. 8% **boljji kup** kakor dozdaj. Pri njem se dobivajo tudi tako zvani **grozdni mlini**, za maščenje grozdja, katerih se dandenes že vsi mmni vinoreci najprvih vinskih dežel, z najboljšim vspehom poslužujejo. Ker spada ta dobra stiskavnicina in mlin med najpotrebljajočo kletarsko opravo, hitim našim vinogradnikom gorko priporočati take izdelke gosp. Martha in jih opomniti, naj udobne prilike ne zamude. Vsakemu, kdor želi kako stiskavnicu ali mlin kupiti, pošljem radovoljno natančen s podobami razjasnjen **zapisnik cen franko na dom.**

Rihard Dolenc

v Klosterneuburgu pri Dunaju.

